

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8723200224
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8723200224.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a sudcov JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Ingrid Kalinákovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. dieťa S. W., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce soc. vecí a rodiny A., dieťa rodičov: matka O. V. W., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom O. XXX/X, R. a otec M. O. A. W., LL.M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. U. XXXXX, S. H., v konaní o vydanie neodkladného opatrenia na návrh matky, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Poprad č.k. 15P 11/2023-47 zo dňa 23.01.2023, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia. Uznesenie odôvodnil tým, že matka sa návrhom domáhala, aby súd vydal neodkladné opatrenie, ktorým by zveril mal. S. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazal prispievať na výživu dieťaťa sumou 200 eur mesačne s tým, že toto neodkladné opatrenie by trvalo do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva. Návrh na nariadenie neodkladného opatrenia odôvodnila tým, že na Okresnom súde Poprad prebieha konanie o rozvod manželstva. Pred rozchodom žili spolu s manželom a dieťaťom vo viacgeneračnej a zdieľanej domácnosti spolu s rodinou otca, konkrétne s jeho starou mamou, mamou a sesternicou. Už v tom čase vnímala, že ich vzťah je neustále narúšaný a ovplyvňovaný touto rodinou. Navrhovateľka ako matka dieťaťa sa cítila vytláčaná z pozícií manželky a matky a namiesto spoločných rozhodnutí ohľadom domácnosti, výchovy dieťaťa, rozhodovali skôr názory druhej rodiny. Zo strany otca dieťaťa nebola vôľa o oddelenie spoločnej domácnosti s druhou rodinou. Opakovaný nátlak na osobu matky, najmä zo strany svokry, vyústil do odchodu navrhovateľky zo spoločnej domácnosti v auguste 2022. V tom čase uzavreli rodičia dieťaťa dohodu o úprave rodičovských práv a povinností a zároveň matka podala návrh na rozvod. Od posledného pojednávania v rozvodovom konaní v októbri 2022 otec dieťaťa bránil matke v osobnom kontakte s maloletou a úplne odstavil dieťa od kontaktu s matkou. Pred Vianocami sa situácia ešte zhoršila s tým, že dieťa sa nechce s navrhovateľkou ani rozprávať a že otec rieši danú situáciu návštevou psychológa. Otec dieťaťa zamedzuje riadnej výchove a starostlivosti, udržiavaniu rodičovského vzťahu a upevňovaniu citového puta medzi matkou a dcérou. Súd poukázal na to, že najlepší záujem dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní o všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri nariadení neodkladného opatrenia musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Z vykonaného dokazovania zo spisov 15P 133/2022, 15P 5/2023 vyplýva, že obaja rodičia majú absolvovať párovú terapiu v rámci rozvodového konania. Vo vzťahu k maloletému dieťaťu súd poukázal na správu klinickej psychologičky. Samotná psychologička vo svojom závere predmetných správ poukazuje na to, že momentálne je vhodné dieťa vyňať od subjektívne neprijateľnej povinnosti komunikovať s matkou a zabezpečiť dieťaťu výchovné prostredie v psychologicky bezpečnom prostredí,

čo momentálne predstavuje starostlivosť otca. Kontakt s matkou odporúča klinická psychologička len po konzultácii s odborníkom pre duševné zdravie dieťaťa. Z týchto dôvodov bola maloletá na základe rozhodnutia o vydanie neodkladného opatrenia pod sp. zn. 15P 5/2023 predbežne zverená do starostlivosti otca, keďže je zvyknutá na prostredie, v ktorom sa v súčasnosti nachádza, kde vyrastá a je fixovaná na otca. Z uvedených dôvodov súd návrh matky na vydanie neodkladného opatrenia zamietol. Súd poukázal aj na to, že zo správy od klinickej psychologičky vyplýva, že je potrebné, aby aj zo strany jej matky boli vytvorené možnosti pre styk s dieťaťom. Javí sa, že v tomto prípade nie je potrebné len absolvovať párovú terapiu medzi rodičmi, ale aj terapiu vo vzťahu k maloletej. Z týchto dôvodov súd zatiaľ s ohľadom styku matky s dieťaťom v rámci neodkladného opatrenia nerozhodol. Takéto rozhodnutie by súd zvažoval aj napriek tomu, že matka sa ho nedomáhala, avšak súd si uvedomuje základné právo nielen matky, ale aj maloletého dieťaťa na styk s matkou.

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka. Odvolanie odôvodnila tým, že súd svoje rozhodnutie podoprel správou klinickej psychologičky PhDr. O. B., ktorá vo svojom závere poukázala, že momentálne nie je vhodné dieťa vyňať od údajne subjektívnej neprijateľnej povinnosti komunikovať s matkou a zabezpečiť dieťaťu výchovné prostredie v psychologicky bezpečnom prostredí, čo momentálne predstavuje starostlivosť otca. Kontakt s matkou odporúča len po konzultácii s odborníkom pre duševné zdravie dieťaťa. Súd uvedeným dôkazom odôvodnil aj svoje skoršie rozhodnutie o vydaní neodkladného opatrenia, ktorým je uznesenie zo 17.01.2023. Matka dôrazne namieta dôkazy a tvrdenia na strane otca a predovšetkým hodnotnosť odborného vyjadrenia PhDr. O. B.. Matka k vyšetreniu maloletej touto formou neudelila potrebný informovaný súhlas, čo zakladá prekážku vo vzťahu k vyšetreniu maloletej. Matka namieta skutočnosti získané výlučne zo strany otca, prípadne jeho matky, ktoré tento psychológ vzal za relevantné, objektívne tvrdenia v predmetnom odbornom vyjadrení vo vzťahu k osobe matky. Tieto informácie sú úplne scestné a nepravdivé. Odborné vyjadrenie na objednávku s neprofesionálnym prístupom PhDr. B. a šetrením maloletej po niekoľkomesačnom intenzívnom systematickom manipulatívnom pôsobení otca a jeho matky je v rozpore so zákonom a predstavuje porušenie základných ústavných práv garantovaných Ústavou SR. Matka má za to, že postup pri vyšetrení maloletej, závery vyšetrenia s následným postupom - odmietnutím psychológa s oboznámením sa matky s výsledkami vyšetrenia na jej žiadosť je vykonávaným a nepravdivým dôkazom, súd pri rozhodovaní vôbec nebral do úvahy už vykonané dôkazy a nebral ohľad na tvrdenia zo strany matky v priebehu konania a v samotnom návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Matka na pojednávaní 11.10.2022 uviedla, že od konca augusta, kedy odišla zo spoločnej domácnosti s otcom, sa jej nepodarilo doposiaľ s maloletou stretnúť. Poukázala na správu zo šetrenia zo dňa 15.12.2022 uskutočneného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny R., z ktorej vyplýva, že úrad práce sa domnieva, že otec matke účelovo zabraňuje v kontakte s dcérou, čo môže viesť k syndrómu zavrhnutého rodiča už aj z dôvodu útleho veku dieťaťa. Súd sa s týmto záverom nevysporiadal. Matka hľadá spôsoby na riešenie vzniknutej situácie, pričom sa zúčastnila napr. poradenských sedení s RNDr. O. N. v organizácii Efektívne rodičovstvo, kde jej bolo vydané osvedčenie so závermi o tom, že disponuje schopnosťou a autentickým záujmom o porozumenie potrieb dieťaťa, ako aj ich praktického naplnenia v každodennosti, pričom ako matka je vnímaná ako bezpečná a podporná, majúca rešpekt a ľudské partnerstvo s potrebnými hranicami pre aktivity s dieťaťom. Ako osoba je vnímaná ako kľúčová pre zdravý vývin maloletej dcéry. Matka trvá na tom, že bola vždy milujúcou matkou a zabezpečovala všetky fyzické a psychické potreby maloletej a je presvedčená, že maloletá nemá žiadny legitímny a racionálny dôvod na odmietavý postoj voči matke a takýto postoj bol výlučne výsledkom dlhodobého účelového programovania maloletej proti matke. Na vydanie neodkladného opatrenia boli jednoznačne naplnené zákonné dôvody. Bezdôvodné bránenie maloletému dieťaťu v styku s matkou zakladá nielen výrazný nedostatok vo výchove maloletého dieťaťa zo strany otca, ale narušuje a oslabuje väzbu s matkou, čo znamená výrazné ohrozenie vývoja jeho osobnosti. Matka uviedla, že existuje naliehavá potreba bezodkladnej úpravy pomerov, keďže otec má dlhodobo fakticky maloletú v starostlivosti, odmieta akýkoľvek kontakt maloletej s matkou, styk maloletej s matkou neumožňuje už niekoľko mesiacov. Existuje naliehavá potreba nevyhnutnej ochrany psychického zdravia maloletej, okrem iného aj z dôvodu intenzívneho systematického psychického nátlaku na jej osobu za účelom vytvárania nepravdivého negatívneho obrazu o matke. Matka navrhla, aby odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a návrhu vyhovel.

3. Kolízny opatrovník vo vyjadrení poukázal na návrh matky na rozvod manželstva, ku ktorému bola predložená dohoda rodičov, podľa ktorej sa na čas po rozvode maloletá S. zveruje do osobnej starostlivosti otca. V priebehu konania vo veci rozvodu manželstva matka zmenila svoj návrh a žiadala

dieťa zveriť do jej osobnej starostlivosti. Kolízny opatrovník ďalej uvádza, že matka od svojho odchodu z pôvodnej domácnosti kontaktovala dieťa osobne až deň pojednávania vo veci rozvodu 11.10.2022. Stretnutie bolo realizované v priestoroch detského ihriska. Dieťa s matkou pobudlo krátky čas a dožadovalo sa odchodu. Otec priebežne matke elektronicky zasielal fotografie a videá, z ktorých bolo matke známe, že dieťa je v poriadku, zdravé a spokojné. Otec matke sprostredkoval aj video hovory s maloletou, napriek tomu, že mal. S. odmietla takýto kontakt s matkou a vyhýbala sa mu. Kolízny opatrovník opakovane vykonal rozhovor s dieťaťom. Mal. S. je inteligentné, šikovné dieťa, bez problémov nadviazala rozhovor, akonáhle prišla téma ohľadom mamy, dieťa odvieďlo rozhovor smerom k iným témam. Mal. S. boli ponúkané krátke stretnutia s matkou, čo odmietla a uviedla, že nechce s mamkou ani telefonovať a nechce od nej ani kresby, ktoré jej matka posielala. Dňa 30.12.2022 matka za dieťaťom prišla neohlásene a dožadovala sa stretnutie s ním, následne matka privolala políciu s tým, že nevie v akom stave je dieťa a má obavu o jeho zdravie. Polícia v rodine vykonal dve návštevy a zistila, že dieťa je v poriadku. Z rozhovoru s dieťaťom vyplynulo, že matku odmieta, bojí sa jej a nechce ju vidieť. Dňa 03.02.2023 bolo realizované stretnutie dieťaťa s matkou, ktoré sa realizovalo vonku pri stavaní snehuliaka. Po príchode matky dieťa zmenilo správanie, chytilo otca za ruku a ťahalo ho späť domov. Následne dieťa doma plakalo a schovalo sa do izby k babke a odmietlo komunikáciu. Kolízny opatrovník poukázal na to, že otec zabezpečuje starostlivosť maloletému dieťaťu a neboli zistené závažné nedostatky v starostlivosti o dieťa z jeho strany. Uznesením Okresného súdu Poprad 15P 5/2023 zo dňa 17.01.2023 bola maloletá S. predbežne zverená do osobnej starostlivosti otca a matka bola zaviazaná na jej výživu mesačne prispievať sumou 200 eur. S poukazom na tieto skutočnosti kolízny opatrovník navrhol uznesenie potvrdiť.

4. Otec vo vyjadrení uviedol okrem iného, že ako rodič nebráni dcére v tom, aby sa stýkala s matkou aj napriek tomu, že má voči osobe svojej manželky osobné výhrady. Ako otec má záujem na tom, aby mala dcéra spoločný a zdravý kontakt s matkou, avšak vzhľadom na postoj dcéry musí jej názor akceptovať, nakoľko záujem maloletého dieťaťa vždy je prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti. Po ustanovení kolízneho opatrovníka konzultoval s kolíznou opatrovníčkou vzniknutú situáciu, ako aj snahu zabezpečiť kontakt matky s dieťaťom. Kolízna opatrovníčka mu odporučila, aby vyšetrenie maloletej absolvoval u pedopsychológa. Na základe toho odporúčania a konajúc v najlepšom záujme dieťaťa oslovil vo veci vyšetrenia klinickú psychologičku pre deti a dospelé Doc. PhDr. O. B., PhD. Odmieta, že konal v rozpore so zákonom. Celý postup bol konzultovaný s kolíznou opatrovníčkou dieťaťa. Nie je pravdivé tvrdenie matky, že od konca augusta sa jej nepodarilo s maloletou stretnúť. Matka sa s maloletou snažila veľa krát telefonicky skontaktovať, avšak bezúspešne. Uviedol, že s matkou sa stretla maloletá 11.10.2022 a následne aj 03.02.2023. Následne sa matka začala dožadovať skype hovorov s maloletou, ktoré jej aj umožnil a maloletú sa snažil na tieto hovory pripraviť. Dcéra však s postupom času začala video hovory odmietať. Následne jej dcéra už začala odmietať akúkoľvek ďalšiu komunikáciu s mamou. K správe Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny R. poukázal na to, že tento úrad pri spracovaní správy pracoval len s tými informáciami, ktoré mal dostupné od matky. Navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil.

5. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol. Odvolací súd sa jeho rozhodnutím stotožňuje. V danom prípade nebola osvedčená potreba rozhodnúť o zverení maloletej do osobnej starostlivosti matky. Odvolací súd poukazuje najmä na správy kolízneho opatrovníka, z ktorých vyplýva, že v danom čase existuje vzťahový problém medzi matkou a dcérou a maloletá S. nemá záujem stretávať sa s matkou. Tento stav vzťahov matky a dcéry je nepochybne zlý a objektívne je v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa. Jeho nápravu však nie je možné dosiahnuť tým, že dieťa bude neodkladným opatrením zverené matke. Je potrebné najskôr nariadiť a zrealizovať také opatrenia, ktoré by vytvorili podmienky pre obnovenie vzťahu matky a dcéry, napr. aj formou výchovných opatrení, resp. odborného poradenstva. Odvolací súd vidí tiež potrebu úpravy v oblasti stretávania sa matky s dcérou, teda potrebu zrealizovať také opatrenia, ktoré umožnia matke stretávať sa s dcérou. Faktický stav, že dcéra je v starostlivosti otca, je výsledkom dohody manželov, a tento stav nie je v rozpore so záujmom maloletej.

6. Počas odvolacieho konania matka preložila súdu listiny (články v médiách), ktoré majú svedčiť o tom, že otec má dlhodobý pracovný vzťah s psychologičkou O. B.. Matka uviedla, že predmetné odborné vyjadrenie (psychologičky) je zaujaté, zmanipulované a nezakladá sa na objektívne zistených skutočnostiach.

7. Otec poprel, že má s uvedenou psychologičkou dlhodobý pracovný vzťah, uviedol, že sa s ňou dostal do kontaktu pri výkone svojej práce a neskôr ju kontaktoval z dôvodu, že mal vedomosť o tom, že je uznávanou odborníčkou v oblasti pedopsychológie.

8. Odvolací súd nezistil z predložených dôkazov, že by vyjadrenie O. B. bolo zaujaté alebo neodborné. Odvolací súd navyše dodáva, že pri rozhodovaní vychádzal aj z iných dôkazov, pričom aj z vyjadrenia kolízneho opatrovníka samotného vyplýva, že dcéra v tomto období odmieta kontakt s matkou a v starostlivosti otca neboli zistené nedostatky.

9. V konaní nebolo osvedčené, že otec vyvíja na maloletú nátlak.

10. Vyšetrenie maloletej bez prítomnosti a súhlasu matky môže spôsobiť nerelevantnosť takéhoto dôkazu, avšak v tejto veci súd vychádza aj z iných dôkazov, najmä zo správ kolízneho opatrovníka, ktorý aj vlastnou činnosťou zhromaždil poznatky potrebné pre toto konanie a rozhodnutie v ňom.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP.

12. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 52 CMP.

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 420 CSP alebo 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť byť zastúpený advokátom neplatí za podmienok ustanovených v § 429 ods. 2 CSP.